

ALS JE GEEN WOORDEN MEER HEBT

Romeinen 8:26

Weet je wat de betekenis van Pinksteren is? Dat is dit: de Paaskaars wordt uitgeblazen. Het vlammetje brandt niet meer voor ons, zodat wij het kunnen zien. Maar het vlammetje van de Geest brandt in ons. Wij vieren vandaag dat de Geest in ons woont. Hier van binnen *woont* de Heilige Geest. Hij woont bij ons in. Dat is een kolossaal gegeven!

Geregeld bezoek ik echtparen die 60 jaar getrouwd zijn, om hen te feliciteren met hun huwelijksjubileum. Bijna allemaal vertellen ze dat ze in het begin van hun huwelijk moesten 'inwonen'. Bij een oudere dame hebben ze dan twee kamers op zolder. Het kookstel staat op een plank over het bad. Soms gaat dat inwonen plezierig, maar veel vaker zijn er spanningen. De schoenen moeten uit op de trap. En wat zijn ze blij als ze een huis met een eigen voordeur krijgen. Inwonen gaat niet altijd vanzelf.

Dat geldt ook voor het inwonen van de Geest. Hoe gaat dat bij jou? Leef je langs elkaar heen? Zijn er spanningen? Of kun je het goed met elkaar vinden, om het zomaar te zeggen? Hoe gaat dat tussen de Heilige Geest, de Geest met een hoofdletter, en jouw eigen geest met een kleine letter? Misschien is mijn grootste uitdaging wel om te beseffen dat de Geest van God in mij woont. Ik moet bekennen dat ik daar vaak aan voorbijga. Laat staan dat ik daarmee reken. Wat zou het uitmaken in mijn leven als ik daar daadwerkelijk mee leef? In een middeleeuws Pinksterlied wordt de Geest een 'vriendelijke gast van de ziel' genoemd. Of de inwoning een beetje plezierig verloopt, aan de Geest zal het niet liggen. De Geest is wel vriendelijk, maar ik niet altijd.

Waar houdt die Geest van God zich mee bezig? Ik verbind het werk van de Heilige Geest vooral met enthousiasme voor God en de dingen van het Koninkrijk. Als je daar voor warmloopt, is dat het werk van de Geest. Maar Paulus wijst op een ander aspect: de Geest helpt onze zwakheid. Letterlijk – het is lastig te vertalen – staat er zoiets als: de Geest komt onze zwakheid *mée* te hulp. Er staat het woord 'samen' in. Onze zwakheid en de Geest gaan samen aan de slag. Je zwakheid wordt niet uitgeschakeld. De Geest zegt niet: laat mij maar. Je zwakheid wordt ingeschakeld. Maar de vraag is dan ook: wat is dan hier onze zwakheid?

Heel eenvoudig. Onze zwakheid is: dat we niet weten wat we moeten bidden naar behoren. Vaak weet je wel wat je moet bidden. Soms is het overduidelijk. Maar geregeld ook niet. Want bidden heeft ook te maken met je visie op wat goed is. Maar ik ben beperkt en zwak. Heb ik dan het goede overzicht? Wat moet je precies bidden voor de politiek, nu het kabinet gevallen is? Wat brengt *sjalom* voor ons land, ook op lange termijn? Wat moet je precies bidden voor Gaza en Israël? Hoe kan er *sjalom* komen voor alle betrokkenen, ook op termijn? Maar ook in deze formulering zit al iets van mijn visie. Je vader raakt in coma door een grote hersenbloeding. Zal hij eruit komen? Hoe dan? Wat moet je hopen? Waar bid je dan om?

Wij weten niet wat we moeten bidden naar behoren. Je weet niet wat naar de wil van God is. Dan is het enorm troostvol om te weten dat de Geest bidt. De Geest, die vriendelijke gast van de ziel, bidt in jou voor jou. Maar het staat er nog veel pregnanter: de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten. Pleiten is iets wat een advocaat doet. De Geest neemt het voor ons op bij God: *'Hoor eens wat een zuchten, hoor eens wat ze meemaken, ontferm U over hen.'*

In het Bijbelgedeelte van vanmorgen gaat het drie keer over zuchten. We hebben gehoord dat heel de schepping zucht en in barensnood verkeert. En als we kijken hoe de schepping erbij staat, als we zien hoe het er in de wereld toegaat, dan is dat een aansprekend beeld. Maar, zegt Paulus, de wereld is in barensnood. Dat is een beeld waarin hoop zit. Alle ellende zijn de weeën die de geboorte van Gods nieuwe wereld aankondigen. De pijn kondigt nieuw leven aan. Hoe kijk je naar deze wereld? Met de bril: het wordt helemaal niets meer? Of met de bril van de hoop? Wat we zien zijn weeën. De schepping zucht. Het zijn zuchten van pijn en verdriet, maar het is ook een zuchten van verlangen.

Maar niet alleen de schepping zucht, ook wijzelf. Wij hebben de Geest gekregen. Wij weten van dat hoopvolle perspectief. Maar het is nog niet zover. Daarom zuchten we, van pijn én van verlangen. De schepping zucht, wij zuchten, maar ook de Geest zucht. De Geest doet met dat zuchten mee, Hij gaat ermee naar God de Vader. De Geest zegt niet tegen je: het valt wel mee, of: kop op, houd moed. Hij neemt ons zuchten over en brengt dat voor God. De Heilige Geest nestelt zich in ons zuchten.

Soms kun je alleen maar zuchten. Je weet niet meer wat je moet zeggen. Ooit was ik op bezoek bij een oude dame. Net op dat moment gaat de telefoon. Haar zoon, die drugsverslaafd is, is voor de zoveelste keer opgepakt na winkeldiefstal. Ze hoort het aan. Ze legt de telefoon neer en slaakt een diepe zucht. Ze heeft er geen woorden meer voor. Ook geen tranen meer. Gelukkig kan ik voor haar en haar zoon bidden.

Van vroeger uit heb ik geleerd dat bidden praten met God is. Dat is het ook. Maar het is veel meer. Want praten veronderstelt dat je woorden hebt. Dat je het enigszins op een rij hebt. Dat je een verhaal hebt. Maar soms is er alleen maar pijn, alleen maar verdriet, alleen maar de zucht. Zo kun je ook, als er niets te zeggen is, bij God zijn. En de Geest maakt er dan geen ordentelijk verhaal van om dat bij God te brengen. Hij pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. Hij neemt onze zucht over en geleidt onze zucht door naar de Eeuwige. Het is heel wonderlijks: in mij bidt God tot God. Het voltrekt zich in mij. Ik ben erbij betrokken, maar het gaat ook buiten mij om.

Elders zegt Paulus: laat je bij het bidden leiden door de Heilige Geest (Efeze 6: 18). Je kunt druk bezig zijn om te bedenken wat je moet bidden, en hoe je het wil zeggen. Het is dan jouw activiteit. Maar Paulus leert mij dat ik ook anders kan zien. Die vriendelijke gast van de ziel bidt in mij, neemt mijn zuchten over. Zeker als ik geen woorden meer heb. Ik doe het niet meer, maar de Heilige Geest. Het voltrekt zich in mij. Ik ben erbij betrokken, maar het gaat ook buiten mij om.

Zullen we een moment stil worden om te bidden. Maar dan zo: dat wij de Heilige Geest het werk laten doen. De Geest die in je woont, die zal bidden, die zal pleiten, die zal zuchten ... Zelf hoef je nu niets te doen. Alleen ruimte geven. Ga maar eens goed zitten, ontspan, doe je ogen dicht en word stil...

Ik steek de Paaskaars weer aan, maar nu kijk ik anders naar het vlammetje. Het herinnert me eraan dat hier van binnen de vlam van Gods Geest brandt.

Amen